

HYVÄÄ KOHTELUA KOSKEVA
SUUNNITELMA LASTENSUOJELUN
ERITYISYKSIKÖ KAISLASSA

Mitä hyvä kohtelu tarkoittaa?

Hyvä kohtelu tarkoittaa sitä, että sinua kohdellaan reilusti, ikäsi ja tarpeesi huomioiden. Saat hoitoa, huolenpitoa ja ohjausta, mutta myös vastuuta sen mukaan, mitä osaat ja mihin olet valmis. Hyvä kohtelu perustuu siihen, että kunnioitetaan toisia ja käyttäydytään asiallisesti.

Jos tulee hankalia tilanteita tai erimielisyyksiä, ne pyritään selvittämään yhdessä puhumalla. Tärkeää on, että ketään ei kiusata, vaan kaikki otetaan mukaan ja kohdellaan toisia arvostavasti.

Kaislassa kaikkia kohdellaan tasavertaisesti. Sinua tuetaan hoitamaan omia asioitasi sen mukaan, mitä ikäiseltäsi voidaan odottaa.

Oikeus omaan tilaan

Jokaisella nuorella on oikeus omaan rauhaan – sekä toisten nuorten että ohjaajien kanssa. Esimerkiksi oma huone on sinun yksityinen tilasi, eikä muiden nuorten ole lupa tulla sinne ilman lupaa.

Säännöt ja arjen pelisäännöt

Yksikössä on yhteiset säännöt, käytännöt ja aikataulut, jotka koskevat kaikkia. Niistä puhutaan yhdessä, ja ne ovat kaikkien tiedossa. On tärkeää, että tiedät, mitä sinulta odotetaan ja miksi.

Jos jokin asia mietityttää tai tuntuu epäselvältä, voit aina kysyä ohjaajilta. Kaikkea ei tarvitse tietää tai osata heti. Kysymällä vältetään väärinkäsityksiä ja ristiriitoja, ja yhdessä arjesta tulee sujuvampaa kaikille.

KAISLAN SÄÄNNÖT

Ei kiusata ketään. Kaikki saavat olla rauhassa omana itsenään.

Kunnioitetaan toisia ja toisten omaa tilaa. Jokaisella on oikeus omaan rauhaan.

Syödään sovittuina ruoka-aikoina ruokapöydässä.

Puhutaan asiallisesti. Ei haukuta, kiroilla ja puhuta ilkeästi.

Noudatetaan aikatauluja. Sovi omat menosi ohjaajien kanssa ja tule ajallaan ruokaan, kouluun ja muihin sovittuihin asioihin.

Hoidetaan omat velvollisuudet. Käydään suihkussa, käydään koulussa, pestään omat pyykit ja siivotaan oma huone.

Annetaan kaikille yörauha.

Noudatetaan ikärajoja.

Ei minkäänlaista väkivaltaa. Ei fyysistä eikä henkistä – kaikilla on oikeus olla turvassa.

Huolehdimme yhteisestä ympäristöstä ja emme riko paikkoja

Yhteisökokous ja asioista puhuminen

Sinulla on aina oikeus ja mahdollisuus puhua omista asioistasi tai yhteisön jutuista ohjaajien kanssa. Keskiviikkoisin pidetään yhteisökokous, jossa suunnitellaan yhdessä tulevan viikon tekemiset. Siellä voit tuoda esiin asioita, jotka mietityttävät tai joihin toivoisit muutosta.

Sinua rohkaistaan osallistumaan ja vaikuttamaan siihen, millaista arki Kaislassa on. Sinun mielipide on tärkeä, ja kaikki saavat tulla kuulluiksi.

Rajoitustoimet

Kun arki sujuu yhdessä sopien, suunnitellen ja keskustellen, ei yleensä tarvita rajoituksia. Joskus voi kuitenkin tulla tilanteita, joissa sinun hyvinvointisi tai käytöksesi takia joudutaan käyttämään rajoitustoimia.

Näitä keinoja käytetään vain, jos mikään muu ei auta ja jos on tarpeen huolehtia turvallisuudesta. Rajoituksia ei koskaan käytetä rangaistuksena. Niiden käytöstä on tarkat säännöt lastensuojelulaissa.

Jos sinulle tehdään jokin rajoitus, rajoituspäätös perustellaan sinulle, mielipiteesi rajoitukseen kuullaan ja siitä keskustellaan aina kanssasi. Myös rajoituksen vaikutusta arvioidaan jälkikäteen. Tarkoitus on, että saat apua ja tukea tilanteen selvittämiseen.

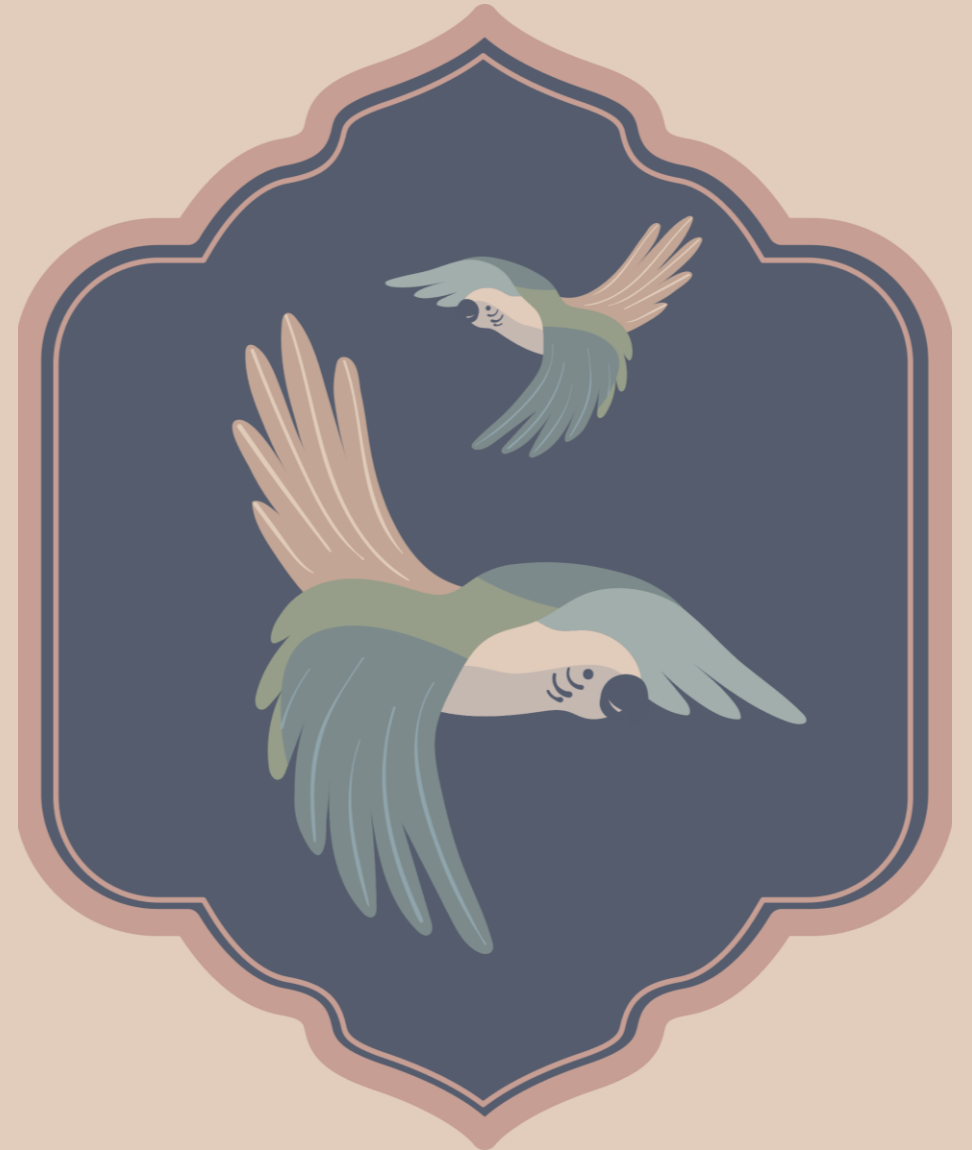
Lastensuojelulaitoksessa tehdään yhdessä nuorten kanssa suunnitelma siitä, miten kaikkia kohdellaan hyvin ja miten nuoret pääsevät mukaan vaikuttamaan asioihin.

Tämä suunnitelma kirjoitetaan ylös, ja sen pitää olla näkyvillä niin, että voit halutessasi lukea sen.

Myös sinun oma sosiaalityöntekijä saa suunnitelman tiedoksi.

Suunnitelmaa päivitetään joka vuosi, jotta se pysyy ajantasaisena ja toimii kaikille mahdollisimman hyvin.

KAISLASSA KÄYTÖSSÄ OLEVIA RAJOITUSTOIMIA - MITÄ TEHDÄÄN, JOS TILANTEET MENEVÄT HANKALIKSI?

Jos käytöksesi on itsellesi tai muille vaarallista – esimerkiksi yrität satuttaa itseäsi tai toista – ohjaajat voivat joutua ottamaan sinut kiinni. Tätä kutsutaan kiinnipitämiseksi. Tarkoitus on estää, että kukaan ei loukkaannu. Kiinnipitoa käytetään vain silloin, kun puhuminen ei enää auta rauhoittamaan tilannetta.

Jos vahingollista tai vaarallista käytöstä tapahtuu laitoksen ulkopuolella ja et pärjää ilman valvontaa, liikkumistasi voidaan rajoittaa. Tätä kutsutaan liikkumisvapauden rajoittamiseksi (LVR). Näin voidaan toimia esimerkiksi silloin, jos karkaat, käytät päihteitä tai liikkuminen aiheuttaa vaaraa itsellesi. Päätöksen tekee laitoksen johtaja, ja rajoitus voi kestää enintään 7 vuorokautta. Tarvittaessa oma sosiaalityöntekijäsi voi jatkaa rajoitusta, yhteensä enintään 30 vuorokauteen asti.

Jos ohjaajat epäilevät, että olet käyttänyt päihteitä, sinut voidaan puhalluttaa tai sinulta voidaan pyytää virtsanäyte huumetestistä varten. Näytteenotto tapahtuu valvotusti wc-tilassa. Tätä toimenpidettä kutsutaan henkilönkatsastukseksi.

Jos epäillään, että sinulla on hallussa päihteitä tai esineitä, joilla voi vahingoittaa itseä tai muita, voidaan tarkistaa vaatteesi ja mukana olevat tavarasi. Tätä kutsutaan henkilötarkastukseksi. Toimenpide tehdään aina turvallisesti ja kunnioittavasti.

KAISLASSA KÄYTÖSSÄ OLEVIA RAJOITUSTOIMIA - MITÄ TEHDÄÄN, JOS TILANTEET MENEVÄT HANKALIKSI?

Jos epäillään, että huoneessasi on välineitä tai päihteitä, joilla voi satuttaa itseäsi tai muita, huoneesi voidaan tarkistaa. Tätä kutsutaan omaisuuden tarkastukseksi. Sinulla on oikeus olla mukana, kun huonetta tarkastetaan.

Jos tarkastuksessa löydetään kiellettyjä välineitä tai päihteitä, ne voidaan ottaa pois sinulta. Tästä tehdään päätös, jota kutsutaan haltuunotto päätökseksi.

Lisäksi voidaan ottaa pois myös muita tavaroita, jos ne haittaavat yleistä järjestystä tai sitä, että hoito ja tuki sinulle sujuvat hyvin. Esimerkiksi puhelimen käyttö voi joskus olla haitallista, jos sen kautta syntyy ongelmia sosiaalisissa suhteissa, seksuaalisuuden kanssa tai ikärajojen vuoksi.

Kaikki rajoitustoimet tehdään aina rauhallisesti ja kunnioittaen sinun yksityisyyttäsi. Tarkastus tai tavaroiden pois ottaminen voi tapahtua esimerkiksi toimistossa, huoneessasi tai kylpyhuoneessa – tilanteesta riippuen.

Turvallisuuden ja oikeusturvan varmistamiseksi rajoitustoimen aikana on yleensä mukana vähintään kaksi ohjaajaa.

Oikeusturvakeinot

Jos koet, että sinua on kohdeltu väärin sosiaalipalveluissa tai lastensuojelussa, voit viedä asian eteenpäin tekemällä muistutuksen, valituksen tai kantelun. Muistutus tarkoittaa, että kerrot epäkohtia suoraan palvelun antajalle. Valitus on virallinen tapa kertoa, että olet tyytymätön päätökseen. Kantelu tarkoittaa yhteydenottoa valvontaviranomaiselle. Nämä ovat oikeusturvakeinoja, joiden avulla varmistetaan, että sinua kohdellaan oikein. Pyydä rohkeasti apua ohjaajilta tai laitoksen johtajalta, jos tarvitset tukea.

Sinulla on myös oikeus valittaa, jos et ole tyytyväinen johonkin rajoituspäätökseen. Sellaisia päätöksiä ovat esimerkiksi eristäminen (kun sinut laitetaan omaan tilaan erilleen muista), liikkumisvapauden rajoittaminen (kun rajataan, missä voit liikkua), yhteydenpidon rajoittaminen (kun rajoitetaan, keiden kanssa voit olla yhteydessä) tai tavaroiden haltuunotto (kun sinulta otetaan jotain pois). Saat aina kirjallisen päätöksen, jossa kerrotaan, mitä rajoitustoimi tarkoittaa. Rajoituspäätöksessä kerrotaan onko päätös sellainen, josta voi valittaa ja minne valitus osoitetaan. Päätöstä läpikäydessä ohjaajat kertovat sinulle, miten voit hakea muutosta päätökseen eli valittaa siitä, ja kuka voi auttaa sinua tässä asiassa.

Jos haluat valittaa päätöksestä, voit tehdä sen esimerkiksi sosiaalihuollon valvontaviranomaiselle. Se tarkoittaa viranomaista, joka valvoo, että sosiaalipalvelut toimivat oikein. Voit myös pyytää apua valituksen tekemiseen ohjaajilta tai laitoksen johtajalta. Joka kerta, kun rajoitustoimea käytetään, sen vaikutuksia arvioidaan eli tarkastellaan, miksi se tehtiin ja olisiko asia voitu hoitaa toisella tavalla. Voit kertoa, mikä olisi sinua auttanut tilanteessa. Apuna voidaan käyttää myös ketjuanalyysiä, joka tarkoittaa tapahtumien kulun selvittämistä.

Oikeusturvakeinot

Mihin voit ottaa yhteyttä, jos koet, että sinua on kohdeltu väärin?

◆ Muistutus

- Osoitetaan: Laitoksen johtajalle, joka on Kaislassa Anniina
- Kyseessä on palautetta tai huomautus, jonka voit tehdä suoraan yksikköön. Ohjaajat voivat auttaa sen tekemisessä.

◆ Valitus

- Osoitetaan: Hallinto-oikeuteen
- Valituksen voi tehdä esimerkiksi rajoituspäätöksistä (kuten eristäminen, liikkumisen tai yhteydenpidon rajoittaminen). Päätöksessä kerrotaan, mihin ja miten voit valittaa.

◆ Kantelu

- Osoitetaan: Valvontaviranomaiselle eli esimerkiksi Aluehallintovirastoon (AVI) tai Valvontavirastoon (Valvira)
- Kantelu tehdään, jos epäilet, että laitoksessa on toimittu väärin tai epäoikeudenmukaisesti.

Oikeusturvakeinot

Mihin voit ottaa yhteyttä, jos koet, että sinua on kohdeltu väärin?

Sosiaaliasiamies neuvoo ja auttaa sinua, jos haluat esimerkiksi tehdä muistutuksen, valituksen tai kantelun lastensuojelupalveluista. Hän ei tee päätöksiä, mutta tukee sinua ja varmistaa, että oikeuksiasi kuullaan ja kunnioitetaan

Sosiaaliasiamies – Pohjois-Savo (Kuopio)

Nimi: Antero Nissinen (ja tarvittaessa toinen vastuuhenkilö, Teuvo Räsänen)

Puhelin: 044 461 0999 (ma-pe klo 9-11.30)

Kuopion seudun aluehallintovirasto (AVI, Itä-Suomi)

PL 2,

13035 AVI

Käyntiosoite (Kuopio): Hallituskatu 12-14, Kuopio

Puhelin: 0295 016 000 (vaihde)

Valvira (Sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaviranomainen)

Puhelin: 0295 209 283 tai 0295 209 334 (Valviran ylitarkastajat Marja-Leena Lantto ja Elina Uusitalo)

Pohjois-Savon hyvinvointialue (valvontayksikkö)

Pohjois-Savon hyvinvointialue, Kirjaamo

PL 1711, 70211 Kuopio

NUORTEN KOKEMUSTEN KÄSITTELY

Jos joku nuori käyttäytyy levottomasti, väkivaltaisesti tai satuttaa itseään, se voi tuntua sinusta turvattomalta, pelottavalta tai hämmentävältä. Myös ohjaajille tilanne voi olla vaikea, koska he eivät voi kertoa toisesta nuoresta muille. Usein toivoisi, että voisi selittää enemmän, jotta tilanne olisi helpompi ymmärtää.

Tällaisissa tilanteissa pyritään aina siihen, että yksi ohjaajista on vapaana olemaan sinun ja muiden nuorten kanssa, jotta teille kaikille tulee turvallisempi olo.

Jos sinua jää mietityttämään tapahtunut tilanne, voit aina tulla juttelemaan siitä ohjaajien kanssa. He arvioivat, mitä ja miten asiasta voidaan kertoa.

Tärkeintä on, että puhut siitä, miltä sinusta tuntuu. Jos yksikössä on tapahtumahetkellä muita henkilöitä, kuten huoltomies tai nuoren läheisiä vierailulla, heidät ohjataan toiseen tilaan yksityisyyden ja turvallisuuden takia.

Jos sinusta tuntuu, että sinua on kohdeltu väärin tai epäreilusti, on tosi tärkeää, että kerrot siitä ohjaajille. Laitoksen johtaja on ohjaajien esihenkilö, ja hän voi tarvittaessa tulla mukaan selvittämään tilannetta. Sinun ei tarvitse selvittää asiaa kahdestaan sen ohjaajan kanssa, joka on ollut tilanteessa mukana. Yleensä paikalla on joku kolmas henkilö, joka tukee tilanteen selvittelyssä – joskus se voi olla johtaja. Jos asia ei selviä täällä Kaislassa, voidaan pyytää mukaan myös oma sosiaalityöntekijäsi.

Hyvä suhde omaan sosiaalityöntekijään on tärkeä. Voit aina jutella hänen kanssaan Kaislaan liittyvistä asioista, varsinkin jos puhuminen ohjaajien kanssa tuntuu vaikealta. Sosiaalityöntekijäsi voi olla tukena, kun selvität asioita.

Jos koet, että Kaislassa tai jonkun ohjaajan toiminnassa on jotain väärää, voit tehdä siitä virallisen muistutuksen tai kantelun. Näissä tilanteissa voit pyytää apua omaohjaajaltasi tai sosiaaliasiamieheltä. Sosiaaliasiamiehen yhteystiedot löytyvät yhteisten tilojen ilmoitustaululta sekä tästä suunnitelmasta.